

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske petite vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Národnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Še enkrat kranjska industrijalna družba in nje gospodarstvo.

Z Gorenjskega 14. sept. [Izv. dop.]

V „Slovenskem Narodu“ od 25. avgusta t. l. je neki dopisnik kranjskemu industrijalnemu društvu očital, da je v svoje gozde ropno gospodarstvo (raubwirtschaft) uvedlo. Vsak, kateri je omenjeni članek čital, menil bi bil, da bode „der schneidige Forstdictator Oberkrains“ kaj poskušal odgovoriti na takov govor, pa misleč si: Golih fakt ne morem ovreči, pa ker mi to kmetsko kričanje ne more nič škodovati, briga me vse le malo!

Ker do zdaj tudi nij znano ali hoče slavna vlada v tem oziru kaj storiti in morebiti ona misli, da smo jej le iz kakovih političnih ali strankarskih namenov ali iz kakega sovraštva do kranjskega industrijskega društva opisali to društvo, naj opozorim denes tudi jaz slavno c. kr. vlado na „ropno gospodarstvo“ kranjske industrijalne družbe v gozdu v Belci.

Kake pol ure od vasi Dovje se pride po velikej cesti do mosta, ki drži čez hudournik Belco. Kaka dva streljaja od tod je zopet drug most, ki pa Rudolfovo železnico veže čez hudournik Belco.

Ta potok, ki ima več stranskih hudournih pritokov, izvira daleč gori v gori in o povodnji hitro pa silno naraste in obilo kamenja, šute in peska soboj prinese.

Na tem hudourniku je kranjsko obrtnijsko društvo na stotine oralov sveta na golo posekalo. Če se pomisli, da ta svet visoko in strmo leži, da je zemlja le malo s prstjo pokrita, vse drugo je pesek in šuta, če se na dalje pomisli, da se bode po zimi sneg v teh jarkih nabiral in ob deževju zbog golo-seka voda hitro narasla in kamenje in šuto soboj jemala, očividno je, da se mora most Rudolfove železnice s šuto zasuti! —

Da ne boste mislili, da pretiravam, povem, da je ravno v tekočem letu voda omenjenega hudournika velikanske kamenje, šute in peska, kakor tudi hlode soboj prinesla in most Rudolfove železnice je bil v velikej nevarnosti, da bi ga ne vzela; s šuto ga je pa silno zasula! — Vodstvo Rudolfove železnice, opozorjeno po takih dogodkih, je jelo „kašte“ za brambo napravljati; zdaj so dodelane in videlo se bode pri prvi povodnji, kako se bodo obnesle.

Jedini pripomoček, da bi se silnim zasipom s šuto in peskom zabranilo, bil bi, da se gozdi na hudourniku Belca in njegovih pritokih varujejo.

To je tudi slavna komisija, katera je gozde občine „Gozd“ v posebno varstvo dala,

izpoznala, in vse moči napela, da srenja „Gozd“ v ondotnih gozdih pravilno gospodari. Kako je to, da ravno tista komisija nij tudi gozdov obrtnijske družbe, katerej se še dosti v slabšej legi nahajajo in se jih je zdaj uže na sto oralov na golo posekalo, v posebno varstvo djalo?!

Ako bi se bili omenjeni gozdi pred tremi leti v posebno varstvo djali, ne bili bi denes tako posekani, da se je pri prvem naliu velikih nesreč bati.

Čas je uže, da slavna c. kr. vlada gorenjskega gozdnega diktatorja, katerega v vseh gozdnih rečeh za svet poprašuje, kateri jej je pomagal novo gozdno postavo kovati, resno popraša, kaj on o gozdih, katere sam nadzoruje, meni, so li pod postavo ali ne?! Ako se v kmetskih gozdih vsaka mala stvar kaznuje, celo muhe po gorah love, menimo, da bi se moralo tudi v gozdih c. kr. obrtnijskega društva enako postopati!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 16. septembra.

Cesar je predvčeranjem v jutro odpotoval iz Lvova ter se odpeljal čez Kolomeo v Črnovice, kjer se mu je poklonila deputacija Avstrijcev živčih v Bukureštu. — Včeraj je došel v Bukovino, kjer je ob 3. popoldne v Črnovice prišel, sijajno od prebivalstva pozdravljen.

Na **Češkem** je sedem čeških državnih poslancev svoje mandate odložilo, jeden je umrl, torej bode osem novih volitev. Mej temi kandidirata za okraj Pelzensko-Blavički dva kandidata in sicer: strogo katoliško-konservativni grof Schönborn, za katerega so duhovniki in konservativnejši del prebivalcev, in pa dr. Steidl, za katerega agitira češka svobodomiselna stranka. Češki narodni centralni volilni odbor za ta okraj ne bode nobenega kandidata postavil, temuč volilec samim prepustil, naj se odločijo ali za grofa Schönborna ali za Steidla, ker z narodno stranko bode glasoval jeden kot drugi.

Čehi na **Moravskem** odločno terjajo, da bi dosegli pravico njihovemu narodnemu jeziku tudi v šoli, iz katere ga je proglašala prejšnja nemška vlada. Občinski zastop v Velikem Mezeriču zahteva, da postane ondotna meščanska šola zopet češka, kakor je bila prej uže. „Moravska Orlice“ pa naznanja, da se je 500 otrok čeških staršev vpisalo v privatno šolo „Maticice školske“ v Brnu; iz tega se vidi potreba ustanovitve češke ljudske šole v Brnu, kar navedeni list tudi odločno zahteva od vlade.

Vlada je baje opustila misel **nemški** jezik proglašiti kot državni jezik, morala je uže prej razvideti, da bi tak zakon našel pri vseh avstrijskih Slovanih najodločnejši upor. Oficijozen praški list piše zdaj o tej zadevi: „V Avstriji ne trebamo nobenega državnega jezika, to čuti tudi zakonodajalec in vidi, da onega, kar je praktični promet dejanski oživil, ne treba uzakonjevati, še menj pa uže obsto-

ječe navade z zakoni odvrčati se svojega pota. Avstrija ima uže itak državni jezik.“

Vnanje države.

Zapeljevana od neiskrenega prijatelja Nemca in od šovinističnega Magjara hoče naša avstro-ogerska diplomacija vrhovno oblast nad celim **Dunavom** dobiti. Temu pa ne ugovarjajo le mali sosedi te reke, Srbija, Bolgarija in Rumunija, temuč tudi Rusija, Anglija in celo Francoska. Iz poslednje je zlasti „Journal des Debats“ uže več člankov prinesel. Tudi telegram od 15. sept. poroča, da isti list polemizira zaradi dunavskega vprašanja z „N. Fr. Pr.“ ter pravi: Dunav je od železnih vrat naprej nevtralna reka. Ko bi Rusija žalila to nevtralnost, bili bi Francozje ravno tako zoper to, kakor če jo hoče žaliti Avstrija. — Tudi bonapartovski „Ordre“ dokazuje, da mora spodnji Dunav svoboden biti, in drugim državam tako dostopen kakor Avstriji.

O združenem **evropskem brodogradu** v Dubrovniku javljajo angleške „Times“, da admirali evropskih flot nijso zavezani poročati o svojih namerah, predno da so sklenili končno svoje postopanje. Poročati jim ne treba tudi potem, ako bode brodogradje Ulcinj bombardovalo, sicer pa da vojakov ne sme z ladij na suho izkrcati.

Drug list poroča: Angleški admiral Seymour bode denes imenom združene evropske flote zahteval od Ulcinjskega guvernerja, da v treh dneh odda Ulcinj Črnogorcem. Ako se to ne zgodi v tem času, bode črnogorskega kneza povabil, da pošlje svoje vojake proti Ulcinju, a evropska flota bode Črnogorce v akciji podpirala.

Poslaniki evropskih vlastij v Carigradu so **turškej** vladi včeraj izročili odgovor na zadnjo okrožnico glede črnogorskega vprašanja. Turčija še zmirom premišluje, kako bi se odtegnila pritisku Evrope. Ona se brani Črnogorcem odstopiti ravno onih mest, katera so neobhodno potrebna Črnej gori. V svojej sili je sultan celo prosil italijanskega poslanika, naj ta posreduje pri vlastih. A grof Corti je odgovoril, da se v oči volje cele Evrope ne da nič posredovati, in da je za Turka najbolje, da se udá.

Ravno tako neiskreno kakor s Črno goro pa ravna Turčija tudi z Armenijci. Angleški konzul v Erzerumu, zdaj na odpustu v Carigradu, major Trotter, pripoveduje, da se armenijski kristijani strašno zasedajo, a njihovi tlačitelji da so Kurdi in musulmani, katere podpirajo porta in turški uradniki.

Na **Francoskem** so skoro vse duhovenske bratovščine podpisale izjavo, da hočejo spoštovati obstoječe državne razmere. Organ Gambette „Republique Française“ pa s tem nij zadovoljen, nego hoče, da se dekreti, ki zahtevajo, da prosijo vse kongregacije za pobolaččenje, točno izvrše. Tudi mej francosko vlado je baje v tem oziru različno mnenje, ter se pričakuje, da bode to zadevo rešilo ministrsko posvetovanje, katero bode konec tega tedna pod predsedstvom Grévya. Narobe pak tudi nekateri cerkveni krogi nijso bili s tem podpisanjem zadovoljni, češ, da so se duhovenske korporacije s tem republikanskej vladi preveč udale.

Telegrami, došli na Vrazovo slavnost.

(Konec.)

Špital. Čestiteljem brezsmrtnoga rodoljuba jugoslovanskoga pjesnika Stanka Vraza v Cerovcu, čilim Hrvatom, iskrenim Slovencem, dr. Muršecu, zlatomešniku, harmonu sodrugu uzkliknem iz koroških ledenikov slava! Živeli mnogaja ljeta! Franjo Hrašovec, kotarski sudac.

Trst. Tržaška čitalnica pridružuje se slavnosti spomina pjesnika Stanka Vraza. Ideal njegov, da se zjedini Hrvati in Slovenci, naj se skoro obistini.

Predsedništvo.

Trst. Stanko Vraz je skala, na katero zidamo južni Slovani svoj dom. Večen bodi njegov spomin! Tržaška čitalnica.

Trst. Od obalov sinje Adrije kličejo južni stražarji: dokler bode duh Stanka Vraza družil Slovence in Hrvate, nečemo propasti.

Delavsko podporno društvo:

Do linar, predsednik.

Požega. Slava neumrlomu pjesniku Djulabija, propovjedniku uzajamnosti slavenske, koji je gradio most za dvie bratske grane, da u slogi prava se obrane! Živio narod hrvatski i slovenski, koji znadu štovati odlične svoje muževe.

Narodna čitalnica:

Malek, tajnik.

Sakac, predsjednik.

Požega. Uspomena neumrloga pjesnika Stanka Vraza stala uvijek sveta slovenskomu i hrvatskomu narodu, njegov ledio nad njimi nadahnjivao ih!

Učiteljski zbor gimnazije Požečke:

Mazek, ravnatelj.

Požega. Slava neumrlomu pjesniku Vrazu, ljubimcu slovenskoga i hrvatskoga naroda, najpoetičnijemu i najmilotnijemu mužu minule krasne ilirske dobe!

Dobrovoljansko kazališno društvo:

Maljevac, predsjednik.

Macek, blagajnik.

Mozirje. Slava vsem navoženim čestilcem Vrazove slavnosti!

Čitalnica v Gornjem gradu.

Sisak. Uzvišeno duševno nastojanje neumrlog pjesnika Vraza učvrstuje današnjom svetkovinom bratsku ljubav medju jednokrvnom braćom, ono neka bude za uvijek čvrsta veza iskrene ljubavi i sloge! Stoga sveukupno na svečanosti v liepom zavičaju Vrazovom sbranim učesnikom srdačni živeli!

Sisačka Dvorana:

Ignac Batusić, predsjednik.

Karlovac. Bratinski pozdrav vam, koji slaveć uspomenu slavnoga pjesnika hrvatskoga Stanka Vraza, učvrstujete uzajamnost hrvatsko-slovensko! Živela uspomena Slovenca Stanka Vraza, hrvatskoga pjesnika.

Čitalnica u Karlovcu.

Purebl, predstojnik.

Karlovac. Živela uspomena dičnoga hrvatskoga pjesnika i promičatelja hrvatsko-slovenske uzajamnosti Stanka Vraza! Živeli prisutni slavitelji! Pozdrav braći Slovincem!

Občina Banija kraj Karlovca:

Kovač, načelnik.

Karlovac. Gradjanstvo Karlovačko kliče srdačno živeli slavitelji sedemdesetgodišnjice Vrazova rođen dana! Živela uzajamnost med braćom Hrvatima i Slovencima. Slava pjesniku Stanku!

B. M. Kohn, L. Kohn, Lukenić, Boksandić.

Karlovac. Sva Karlovačka društva s uzhitom pozdravljaju rodoljubne svečare slave Stanka Vraza žaljeći, što nisu mogli svi biti pri toj svečanosti zastupana. Slava Stanku Vrazu! Ma škribo vrug od ljuta jeda baš, Slovenac, Hrvat kliče: on je naš!

Narodna čitalnica.

Prvo hrvatsko pjevačko društvo „Zora“.

Dobrovoljačko vatrogasno društvo.

Karlovac. Neprocjenjivim zaslugam slavnoga pjesnika i pisca hrvatskoga i slovenskoga Stanka Vraza povodom današnje svečanosti u ime kr. karlovačke gimnazije kliče: Slava!

Bartulić, ravnatelj.

Karlovac. Oko Vrazova doma sakupljenoj braći Slovincem i Hrvatima srdačan pozdrav! Slava začetniku oduševljenomu branitelja zajednice hrvatsko-slovenske, neumrlomu pjesniku Djulabija Stanku Vrazu!

Dragan Korais, podpredsjednik „Zore“.

Karlovac. Vrućim srcem pozdravljamo oko Vrazova doma sabranu braću Slovence i Hrvate. U spomen svečaru, pokojnomu Vrazu, kliče slava drevni Karlovčani.

Bubaš, Prasnički, Sröder, Popović, Skandarski.

Karlovac. Rodoljubno gradjanstvo Karlovačko pozdravlja svečare uspomena slavnoga pjesnika Stanka Vraza, kličeći njemu: Slava!

Rodbo samo, koj si mrtve štije

Na prošlosti budućnost si snuje!

Gradski načelnik: Kranjčić.

Sisak. Zdravo da ste braćo na slovenskoj zemlji! Evo Vam slaveć uspomenu na miloga nam pjesnika Vraza srdačni pozdrav grada Siska! Pjevajte i veselite se, koji ga kao i ja preko groba ljubite te koji za njim kao ja žalite, da se razlegne na vse strane po zemlji pokrajnikom opjevanoj glas domorodne braće Vaše te da uzhitu sve i da uvjeri svakoga, da samo onoliko vriedi u koliko svoj dom i rod ljubi.

Lovrić, gradonačelnik.

Karlovac. Slavutnemu Stanku slava! vsem přítomnym čtiteljem jeho hramove na zdar! Imenem Čechu karlovickich.

Bina.

Beč. Od srca kličemo slava Stanku Vrazu Živeli Hrvati in Slovenci!

Juninac, Zorko i Plohl

Hädvigov se suprugami.

Dolenji Vakuf. Slavi sedamdesetgodišnjice nezaboravnog hrvatsko-slovenskog pjesnika Vraza priključuje se sa uzklikom: Slava mu poticateljem! Živeli!

Brcković, Hrvat; Markovina, Dalmatinac.

Varaždin:

Medj Hrvatima i Slovencima

Užalud dušman loži jaz.

Pjesničkim lovorovici

Premostio ga Stanko Vraz.

Slava Stanku! slava rodu!

Što kiti Stankov rodni kraj

Ne bojmo se za slobodu,

Dok takve slave blista sjaj!

Kandidati odvjjetništva v Varaždinu.

Cerknica. Vrazovi mani blagoslavljaju drugo dobo naše težnje: svobodu jugoslovansko. Cerkniška čitalnica.

Vukovar. Med ukrslu narod hrvatski ubraja se danas i ovaj zapušteni al trudom i požrtvovavnošću osviešteni dio Slovenske, da u vječitoj i tegotnoj borbi za svoje ime i na-

rodnost pozdravi onu slogu hrvatskoga i slovenskoga naroda, koja ustavljujuć se na grobu neumrlomu pjesniku Vrazu narod na prošlost spominja, da mu uče bolju budućnost.

Fr. Večerina, urednik.

Stara Gradiška. Na putu iz Bosne srdačno pozdravljam slavenski sastanak na rodnom domu neumrlog ilirskog pjesnika Stanka Vraza kliče izraženoj slogi hrvatsko-slovenskoj srpskoj. Živio!

Dr. Belir iz Broda na Savi.

Kranj. Živeli čestilci Vrazovi! Živela slovanska liturgija! Živeli vsi Slovani od juga do severa!

Ne loči nas vera, jezik ne pisava

Od Balkana do Triglava.

Oratar.

Bakar: Viere tvrde ko su nam hribi, ljubavi žarke, koja ne gasne, učestnici smo današnjeg slavlja, pozdravljamo sretnije od nas i doživljemo uspomeni dičnog nam pjesnika: vječna slava! Hrvatsko pjevačko društvo:

Sklad.

Vinkovci. Nezaboravnom hrvatskom pjesniku Stanku Vrazu kliče slava hrvatski djaci bečkoga in zagrebačkoga sveučilišta.

Zagreb. Srdcem uza vas rodoljube slovensko-hrvatske i društva klanjam se uznositomu izrazu sviesti bratsko-narodnoga zajedništva, koja danas slavi spomen dičnoga pjesnika sloveno-hrvatskoga. Živelo Slovenstvo! Rodilo nam Stanakah! Živelo hrvatsko-slovensko narodno zajedništvo!

Predsjednik hrv. tip.

pjev. društva.

Kočevsko. Slava Vrazu! Slava v Cerovci bratski zjedinenim ljubiteljem Stankom njegovane ideje! Živela slovanska vzajemnost.

Ivan Belec,

kaplan na Kočevskem.

Zagreb. Slava Stanku Vrazu! i srdačan pomozi Bog sakupljenim rodoljubom kliče dobrovoljno vatrogasno društvo Zagrebačko!

Sežana.

V osobi enej združil si

Slovena in Hrvata

Narodne grude pluzil si

Zedinjal krvna brata.

Zatorej ti Hrvat, Sloven

Skazuje denes slavo!

Sebranim vošči v ta namen

Izvrstno vam zabavo!

Slavomil.

Zemlin. Sa beloga Dunava kličemo pjesniku Djulabija gromovito slava!

Dr. Nedeljković, dr. Ru-

varac, dr. Jovanović, Va-

siljević, Petrović, dr.

Milanković.

Celovec. Stanko Vraz, vrli rodoljub, delal je za narod. Po rodoljubu procveta sreća naroda! Rossbacher, trgovac.

Zagreb.

Koljevki vam slavnog Vraza

Dovela je biser-staza

Al braću jedne iste misli

Al kojoj delje Bog uzkrisi.

Kappner.

Petrovaradin.

Tvóm Jeruzalemu Fruska gora klanja

Koji danas samo slavom tvom odzvanja.

U Cerovac nosi iz vilina studenca

Uspomeni vječnoj dva*) vjenca

Prvi bio ukras tvojoj spomen ploči

Drugi slogu ljubav bratsku nek obtoči!

Hrvata, Slovenca živela! Okrugić.

*) Telegram pokvarjen, se ne dá razbrati.

Kostanjica. Slava neumrlomu Stanku! Srcem sem kod vas. Živeli rodoljubi slovenski, na čelu njim dr. Bleiweis, da*) uzjednika slovensko-hrvatska da naše pravo!

Pvunjani.

Jajce. Pred cerovačkim hramom sakupljenom zboru*) Hrvati bratski pozdrav veseleć se, velikanskoj svečanosti, koja, Bog dao, za vjekove učvrstila tri mosta za dvie bratske grane! slava Vrazu! uzveličala mu spomen*) bratska ljubav hrvatsko-slovenska! Živeli cerovački hodočastnici!

Otmar Busić.

Bakar. Sabirući na sivih hribih uz žal hrvatskog mora miloduho smilje lovoriku maslimi ne*) vrstamo ga u vienac, vijemo oko čela slavljenoga pjesnika Stanka i kličemo slava! Bakarke.

Domače stvari.

— (Na ljubljanskej gimnaziji) se je letos oglasilo v vsem skupaj 646 dijakov. V prvi razred se je oglasilo 150 dijakov, in sicer v slovenski oddelek 95 in v nemški 57. V slovenski oddelek je bil pritisk še večji, ali ker nij prostora, odbijal je vodja Gorenjce, naj gredo na Kranjsko gimnazijo. — Pri tej priliki naj denes uže v drugič omenimo, da minister Conradovo svarilo pred preobilim obiskovanjem gimnazije ne velja za naše razmere, temuč naj si ga svobodno k srcu vzemó le Nemci, kateri res imajo „inteligentnega proletarijata“ toliko, da še nas Slovane nadlegujejo ž njim. Pri nas manjka še slovenskih notarjev (vsako leto je po 8 do 10 notarskih služeb le na Kranjskem brez vspeha razpisanih ali pa se podeljevajo menj sposobnim penzionistom), manjka duhovnikov (katere je nekdanj Kranjska za Istro in vse Primorje eksportirala, a zdaj jih za sebe nema dovolj), advokatje kranjski se nijso izrekli za „numerus clausus“, mej administrativnimi uradniki nij dovolj taci, ki bi dobro slovenski znali. Kar torej „Laibacher Ztg.“ predvčeršnjem o tej reči govori, kaže le golo nepoznanje naših lokalnih razmer.

— (Iz Čateža na Dolenjskem) se nam dalje piše 15. septembra: Denes je gosp. Rihard Dolenec nadaljeval preiskavanje glede trtne uši (phylloxere) in sicer v graščinskih vinogradih Purgarica in v vinogradu ranjcega g. dr. Razlaga; ti dve posestvi sta skoraj vis-a-vis Kapel na Štajerskem, kjer se je mrčes uže v velikem številu našel. Dolgo časa se je g. vodja mudil tu, in mnogo trt tudi drugod izkopati dal — pa vendar na naše veliko veselje nij nič našel. Jutri četrtek gre v Krško.

— (Gospod Ivan Gorjup iz Proske) se je, kakor „Edinost“ poroča, odpovedal mestnemu in deželnemu poslanstvu tržaškemu. Uzrok odpovedi je bolehnost. Tudi mi moramo le obžalovati, da se je ta vrli rodoljub odtegnil važnemu poslu, pri katerem bi ga bili želeli še več let. Še pri zadnjem glasovanju (glasoviti „tukaj!“) se je g. Gorjup poleg Nabergoja posebno odlikoval.

— (Iz Radovljice) ima „N. Fr. Pr.“ od srede dopis, v katerem se s pravo znano nemškutarsko hudobo in lažljivostjo psuje na gimnazijo v Kranji. Dopisnik pravi, da Kranjska gimnazija le s tem kaj učencev dobi, ker je narodna stranka duhovnom po kmetih izdala nalog, naj prigovarjajo starše, da svoje otroke v Kranj pošljejo, in naj branijo, da ne bi pošiljali otrok na nemško Koroško. To je ne-

resnica, kaj takega duhovnikom nij nihče nalagal. Zakaj se dopisnik tako ljuti na ta naš zavod? Zato ker, kakor pravi, tu delujejo ultranarodni profesorji. Da bi vsaj to res bilo! Pa tudi nij. Vodja te gimnazije g. Krob je češki Nemec, kateremu se vse prej more očitati nego slovensko narodnjaštvo. Prav neumen je konec dopisa, ki Slovincem očita, da kar se stroškov za gimnazijo tiče smo pač centralisti, ker terjamo, da se plačujejo stroški iz državnih sredstev, ne iz deželnih. No, kam pa davki Slovencev tekó, mar ne v državno blagajnico?

— (Iz Postojne) prinaša najmlajši dunajski novinarski organ za ščuvanje proti Slovanom, dr. Schreyjeva in Vesteneckova „Wien. Allg. Ztg.“ dopis, ki se ostro obrača proti upravi Postojnske jame, ali proti c. kr. okrajnemu glavarju g. Globočniku, češ, da je — naroden, in da poleg drugih grehov ima tudi tega, da slabo oskrbuje Postojnsko jamo, katera bi se morala tedaj v roke privatnim podvzetnikom dati. Uzrok in namen celemu dopisu je menda nasvet, dati jamo v privatno roko. Kajti sicer bi se morali zelo čuditi, od kod naenkrat nemškutarski napadi na c. kr. okr. glavarja, ki se sicer res ne odlikuje z navadno ignoranco v slovenščini in s fanatičnim duhom preganjalstva vsega slovenskega kakor mnogi drugi taki, ki je pa vendar zmirom z vlado hodil, tudi z ustavoverno, in od čegar „narodnjaštva“ nij bilo še nič posebnega slišati. Zdi se nam, da odslej bodo uže vsi c. kr. uradniki v nemške časopise prišli, kateri nemajo mej soboj in v družbi z malo kliko nemškutarjev zabavljivih konventikljev zoper zdajnje ministerstvo Taaffejevo in zoper „Winklerjevo ero na Kranjskem“.

— (Kandidatura g. Franca Bindlechnerja za Maribor-Ptuj) uže „Tagesposti“ preglavico dela. To organ štajerskih ustavovercev uže hvali kandidata konservativcev in Slovencev g. Fr. Bindlechnerja, ker v listu od srede uže tako-le govori o njem: „Baron Gödel-Lannoy hat, indem er diesen Herren zur Candidatur zu bewegen wusste, für seine Partei einen sehr glücklichen Griff gemacht, da Herr Bindlechner in Marburg wie auch in den anderen Wahlorten ein sehr bekannter und geachteter Mann ist, der nicht nur die Stimmen der Clerikalen und Nationalen, sondern auch jene mancher „Liberalen“, denen die Person höher steht als die Parteidisciplin, (t. j. Brandstetter-Seidlovo gospodarstvo z ljudstvenim denarjem) erhalten wird, was bei der eventuellen Candidatur eines Ministers oder eines slovenischen Parteimannes nicht der Fall gewesen wäre. Daher soll sich die deutsche Partei nicht etwa durch die vermeintlich ungefährliche Candidatur des Herrn Fr. Bindlechner dupiren lassen, sondern sie muss recht rührig die Agitation gegen diesen Candidaten betreiben.“ Torej „liberalno“ zaničevanje in smešenje obrtnika „seifensiederja“ je „Tagesposto“ uže minolo! Kakor se iz tega vidi, začeli so se nemški psevdoliberalci za svojega Schmiedererja ali Reuterja resno bati, zato bobnajo. To je znamenje, da je naša zmaga mogoča, ako se energično agitacija povsod v roko vzame.

— (Iz Konjic) se piše, da je bil tam zadnjo soboto velik naliv, ki je po vinogradih mnogo škode naredil. Potok je bil s podsiپی zajezen in je vsled tega na več krajih travnike in polja preplaval. Tri žage je voda po drla, mnogo desk odnesla in otave.

— (Iz Škofje Loke) se nam piše: Narodna čitalnica v Škofje Loki napravi v ne-

deljo, dne 19. t. m. veselico v svojih prostorih sè sledečim programom: I. Petje; 1. A. Nedved: Kranjska dežela, samospev sè spremljevanjem na glasoviru; 2. A. Hajdrih: Sirota, peterospev; 3. A. Hajdrih: Slovo, čveterospev; 4. A. Foerster: Šopek iz slov. pesnij. II. Veseli igri: 1. Garibaldi, 2. Vdova in vdovec. III. Ples. K obilnej udeležbi uljudno vabi odbor. Vstopnina za ude 15 kr. z rodbino 30, — za neude 25 z rodbino 60 kr.

— (Učiteljem) piše zadnji ljubljanski „Učiteljski Tovariš“ pod naslovom „Svoji k svojim“ tako-le: 23. m. m. ima za vdovskim učiteljskim društvom svoj občni zbor tudi slovensko učiteljsko društvo in „Narodna šola“. Ako me vprašate, kaj je to „slovensko učiteljsko društvo“ in kaj namerava — vam odgovorjam, da je družba narodnih učiteljev, ki više cenijo narodovo korist, kakor svojo lastno, in da se ta družba poganja za to, kar vsakemu narodu po božje in človeške pravici gre: izobraževanje naroda v domačem jeziku; drugi narodi v Avstriji uživajo uže zdavno te narurne pravice, a mi Slovenci se še le bojujemo za nje. — Ali pa ne bode ves up po vodi splaval, ali nij vsak boj nevspešen? Kdo more to z gotovostjo trditi? Vse okoliščine pa tako kažejo, da sedaj je pravi čas. Sedaj ali pa nikoli več. Vstopimo se tja, kjer vidimo stati zastopnike našega naroda, katere si je ljudstvo zbralo in katere sedaj kolikor toliko tudi vlada posluša. Tedaj združimo se slovenski učitelji in pokažimo svetu, da nijsmo trst, ki ga veter sem in tje maja, marveč zavedni in značajni ljudski učitelji.

— (Razpisi učiteljskih služeb na Kranjskem.) V šolskem okraji Kočevskem. Na 1razrednici v Suhi, učit. služba, l. p. 450 gld. in stanovanje; na 2razrednici v Koprivniku (Nesselthd), II. učit. služba, l. p. 400 gl. in začasno tudi stanica v šolskem poslopji. Ti službi se vnovič razpisujeta do 20. sept. t. l. V šolskem okraji Logaškem. Na 2razrednej šoli v Planini, kjer se je učiteljica službi odpovedala, se razpisuje II. učit. služba stalno ali tudi začasno; l. p. 400 gl. in stanovanje. Prošnje do 30. t. m. pri c. kr. šol. svetu.

— (Za Stanko Vrazovo svečanost) so darovali gg.: Janez Majciger, profesor v Mariboru 1 gl.; dr. Josip Pajek, profesor v Mariboru 1 gl.; dr. Janko Serbec, odvetnik v Mariboru 2 gl.; Slolobar, odvet. konc. v Mariboru 1 gl.; dr. L. Gregorec, prof. bogoslovja v Mariboru 1 gl.; J. Skuhala, prof. bogoslovja v Mariboru 1 gl.; J. Zmazek, kaplan v Starem trgu 1 gl.; Ant. Lacko, stolni kaplan v Mariboru 1 gl.; Jos. Hrzič, stolni kaplan v Mariboru 1 gl.; dr. Fr. Feuš, stolni kaplan v Mariboru 2 gl.; Jurij Matjašič, stolni župnik v Mariboru 2 gld.; Jožef Flek, stolni vikar v Mariboru 1 gl.; M. Kovačič, kanonik v Mariboru 2 gl.; F. Ograd, spiritual v Mariboru 1 gl.; dr. Mlakar, prof. bogoslovja v Mariboru 1 gl.; Fr. Brelih, prof. na realki v Mariboru 1 gl.; Albin Schwinger, župnik v Središči v Mariboru 3 gl.; Franjo Nemec iz Cvena v Nabrezini 2 gl.; Jak. Meško, župnik pri sv. Lovrenci 2 gl.; J. Fuchs, posestnik v Ormoži 10 gl.; Ant. Jesih, konc. v Ormoži 5 gl.; D. Petek, uradnik v Ormoži 1 gl.; J. Trstenjak, župnik pri sv. Marjeti 2 gl.; Gregorec, pri sv. Marjeti 1 gl.; Haubenreich, kaplan pri sv. Marjeti 1 gl.; Bobič, pri sv. Marjeti 50 kr.; Kukovec, pri sv. Marjeti 50 kr.; Stepišnik, predstojnik pri sv. Marjeti 50 kr.; Ivan Vrtnik, konc. v Ormoži 2 gl.; Marko Vrbnjak, konc. v Ormoži 1 gl.; Vek. Leonardo, uradnik v Ormoži 1 gl.;

*) Telegram pokvarjen, se ne dá razbrati.

Vek. Kranjc, pravnik v Ormoži 1 gl.; H. Schmidl, oskrbnik pri Vel. nedelji 2 gl.; J. Trampuš, župnik pri sv. Bolfenki 2 gl.; Josip Seifried, vračnik v Ormoži 1 gl.; gospa Ernestine pl. Kreulitsch v Ormoži 1 gl.; Jakob Potočnik, posestnik v Ormoži 4 gl.; J. Schinko, gostilničar v Ormoži 2 gl.; gospa Marija Burghauer v Ormoži 1 gl.; M. Kuharič, mizar v Ormoži 50 kr.; družba sv. Mohora 25 gl.; And. Einspieler, c. kr. prof. v Celovci 2 gld.; Lambert Einspieler, kn. škf. tajnik v Celovci 2 gl.; J. Golé, vodja tiskarne društva sv. Mohora 1 gl.; dr. Nemeč, profesor v Celovci 1 gld.; Josip Kotnik, učitelj v Mozirji 5 gl.; Rajmund Čuček, profesor v Ljubljani 2 gl.; Ivan Petrovič, od sv. Lenarta v slov. Gor. 1 gl.; Stepan Zadravec, od sv. Lenarta v slov. Gor. 1 gl.; Fr. Toplak, župnik pri sv. Lenartu 1 gl.; Ivan Kosi, učitelj pri sv. Lenartu 1 gl.; Podlessek Jurij 25 kr.; Jožef Megla 25 kr.; Tomaž Korpar iz Oslušovec 50 kr.; Anton Božič v Radislavcih nabral 3 gl. 50 kr.; dr. J. Muršec, zlatomašnik v Gradci 10 gl.; Leopold Petovar v Ivanjkovcih 1 gl.; dr. med. Benjamin Ipavc iz Gradca 5 gl.; dr. med. Ivo Magdič iz Ludbrega 2 gl.; dr. med. Franc Žižek iz Gradca 3 gl. Ljutomeržani skup 65 gl. in sicer: G. Jenčar 1 gl. 50 kr., J. Rajh ml. 1 gl. 50 kr., J. Rajh st. 1 gl., J. Antolič 1 gl., Vargazon 2 gl., Topolnik 1 gl., Mohesič 3 gl., Ivantič 1 gl., dr. Mravljak 5 gl., Šrol 5 gl., Simonič 3 gl., Kramberger 1 gl., dr. Križanič 1 gl., Špindler V. 50 kr., Napast 3 gl., Horvat 2 gl., Kryl 2 gl., Skuhala 1 gl., Farkaš Ivan 1 gl., Krajnc 1 gl., Špindler M. 1 gl., Bežan 1 gl., Perc 3 gl., Misja 1 gl., Gomilšek Franc 1 gl., Kukovec 5 gl., dr. Špešič 2 gl., Novak 1 gl., Postružnik 1 gl., Hočevan 1 gl., Gomilšek Jože 2 gl., Stanjka 1 gl., Vapotič 1 gl., Erjavec 50 kr., Strnišča 30 kr., neimenovan 20 kr., Šušterič 1 gl., Darani 20 kr., dr. Leban 60 kr., Sršen 2 gl., Huben 2 gl.

Razne vesti.

* (V dvoboju ustreljen) je bil dne 9. t. m. ritmajster baron Goltz v Fuldi. Njegov nasprotnik je bil neki lejtenant iz Kassela, čegar žena je baje Goltz hotel zapeljati.

* (Umor in samoumor.) V noči od vtorka je v Pirni na Saškem mesar Thomas se sekiro napal svojih pet otrok, starih od 10 do 20 let. Hotel je umoriti celo svojo rodbino. Otroci in njegova žena bodo težko okrevali. Sam sebi je potem v mesnici prerezal žile. Slabo se mu je godilo, zato je ta zločin storil.

* (Rop ob belem dnevi.) V dan 23. avgusta so v Novem Jorku roparji zjutraj napadli na najbolj živahnem delu mesta jeden tramwayski voz, napolnen z ljudmi, katere so popolnem oropali. Ljudje mimogredoči so vse videli, a mislili so, da se na vozu mej soboj prepirajo.

Dunajska borza 16. septembra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 72 gld. 55 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . . 73 " 75 "

Tuji.

16. septembra:

Pri **Malléi**: pl. Boyer iz Zagreba
— Kili iz Dunaja. — Schmelzer iz Ko-

ševja. — Hofbauer iz Trsta. — Rüger iz Dunaja.

Pri **Slonu**: Radočaj iz Karlova. — Calafanti iz Trsta. — Šroboda iz Gorenjskega. — Schuch iz Rateč.

Borzno kupovanje in prodajanje

državnih papirov

ter drugih naložnih in spekulacijskih vrednostij.

Isidor L. Schornstein

Bankgeschäft

Wien, I., Wipplingerstrasse Nr. 43, II. Stock

(vis-à-vis der Börse).

(443-1)

Na vsa v to stroko spadajoča vprašanja daje se rado in hitro odgovor.

Izdatelj in urednik Makso Armič.

Zlata rente	88	"	45	"
1860 drž. posojilo	131	"	70	"
Akcije narodne banke	826	"	—	"
Kreditne akcije	288	"	10	"
London	118	"	15	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	40 1/2	"
C. kr. cekini	5	"	64	"
Državne marke	58	"	20	"

Dijake

na hrano in v stanovanje

sprejema solidna rodbina v **Gorici**. Pogoji so jako ugodni ter natančneje pove iz uljudnosti opravištvo tega lista. (429-3)

Matija Gerber

v Ljubljani na kongresnem trgu (Sternallee)

priporoča staršem in gospodom učiteljem

veliko zalogo šolskih knjig

za normalne in vse potrebno (439-3)

pisalno orodje.

Gostilna v najem.

Gostilna, ležeča na **Karlovsko-Metliški cesti** v „**Resi**“, da se z gospodarskimi poslopi in okoli 75 orolov zemljišča vred na več let v najem. Natančneje pove **grafično oskrbnistvo v Ribniku**, pošta **Metlika**. (442-1)

Učeneo

ki je izvršil vsaj četrti normalni razred, se sprejme v prodajalnico

Fridrik Homan-a,

(435-3)

v **Radovljici**.

Razpis ofertov.

Za stavbo nove mestne hiše v Kamniku, v katerej bodo spravljene tudi deške in dekleške šole, se razpisujejo s tem sledeča dela:

1. Zidarska dela, prevdarjena na 6709 gld. 68 kr. izvzemši materijala.
2. Mizarska dela, prevdarjena na 2184 " 70 "
3. Kamnoseška (štancarska) dela, prevdarjena na 1081 " 08 "
4. Ključavničarska dela, prevdarjena na 1453 " 20 "
5. Kleparska dela, prevdarjena na 423 " 11 "
6. Barvarska (malarska) dela, prevdarjena na 393 " 33 "
7. Steklarska (glazarska) dela, prevdarjena na 437 " 50 "

Skupaj . . . 12682 gld. 60 kr.

Načrti in natančnejše določbe se morejo v mestnej pisarni v Kamniku ali pri podpisnem pregledati. Oferti z 10 % svoto ponudbene zneska obloženi se imajo do dne **30. septembra t. l.** 9. ure vložiti pri podpisnem upravištvu.

Upravni odbor

meščanske korporacije mesta Kamnik,

dne 30. avgusta 1880.

Dr. M. Samec v. r.,
predsednik.

(424 3)

Velban magazin

v **Udmatu h. št. 10** se precej odda. Več o tem se izve v Slonovih ulicah h. št. 4, v štacuni. (410-2)

Henrik Ničman,

v Ljubljani, na starem trgu št. 5,
(blizu železnega mostu).

priporoča svojo

(445-1)

veliko zalogo šolskih knjig

in vsega družega potrebnega

pisalnega orodja

za ljudske šole i. t. d. i. t. d.

Vojaške knjige.

V Ljubljani pri Giontini-ju in v katoliški bukvarni, v Trstu pri Daše-ju, v Gorici pri Daše-ju in Patternoili-ju, v Celovcu pri Liegel-ju in tiskarni družbe sv. Mohora, v Celji pri Draxler-ju, v Mariboru pri Lejer-ju in v Gradcu pri Cieslar-ju se dobé sledeče vojaške knjige: (441-1)

1. **Bojna služba**, raztreseno vojevanje, nova puška in slovensko-nemški in nemško-slovenski slovarček (s 4 podobami), (Felddienst) gld. —40.
2. **Kratek poduk** o zemljišču (Terrainlehre), (z 1 podobo) " —10.
3. **Nova puška** slovensko-nemška, c. kr. vojakom v poduk " —26.
4. **Službovnik** (Dienst-Reglement) za c. kr. vojsko, I. del " —35.
5. **Službovnik** (Dienst-Reglement) za c. kr. vojsko, II. del " —30.
6. **Službovnik** slovensko-nemški za c. kr. vojsko, II. del, po vprašanjih in odgovorih, (s 4 podobami) " —40.
7. **Službovnik** (Dienst-Reglement) slovensko-nemški za c. kr. vojsko, III. del, po vprašanjih in odgovorih " —30.
8. **Garnizonska in stražna služba** slovensko-nemška, (Garnisons- und Wachdienst) " —35.
9. **Kurzgefasste praktische Grammatik**, (vojaška slovnica) 1.20.

Vse te knjige se lahko nekaj cenejše dobé tudi pri g. **Komelu pl. Sočebnanu**, c. kr. stotniku v Gradcu, Jakomini-Platz št. 17, I. nadstropje.

Umetne zobe in zobovja

(zobovja z zračnim pritiskom)

priraja po najnovejšem umetnem načinu, ne da bi odstranjeval zobne korenine, brez vsake bolečine, votle zobe pa z dobro tvarino trajno plombira. Zobne operacije brez bolečin izvršuje z omočljenjem z gazom za smejanje (410-9)

zobni zdravnik A. PAICHEL

poleg **Hradekega mostu**, I. nadstropje.
Ordinuje od 9.—12. in od 2.—5. ure.

Velika trgovinska hiša

je pri **sv. Barbari** v **Halozah**, okraj **Ptuj**, prostovoljno na prodaj, z lepim vrtom, malo hišico, kegljiščem in hlevi; vse je novo zidano, z opeko krito in ima prostore za pekarijo, krčmo ter štacuno. Posestnica ima tudi sedaj te obrtnije in ker je ta prostor tik cerkve ter okrajne ceste, je trgovina prav zdatna. Cena in pogoji, kateri so za vsakega trgovca ter kupca zelo lahki, se pozvedo pri posestnici tam in pri g. **Jožefu Deditkoviču** v pisarni g. **dr. A. Gregorčiča** v **Ptuju**. (427-4)

Podpisani uljudno naznanjam prečestitej **duhovščini** in slavnim **cerkvenim predstojništvom**, da mi je moj oče, dobro znani podobar, **Matevž Tomec**, zavoljo svoje visoke starosti prepustil svoj obrt. Sprejemljam vsa

podobarska in slikarska cerkvena dela

v novo napravo ali pa v popravo in prenovljenje in sicer kolikor je mogoče po najnižji ceni. — Pri napravi

novih altarjev

garantiram za popolno čistost in natančnost dotičnega zloga ali štila. — V obilno naročbo se z odličnim spoštovanjem uljudno priporočam

Miroslav Tomec,

v Šent-Vidu nad Ljubljano.

(431-3)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.